

Esitys Kainuun maakunnallisten vaikuttamistoimielinten perustamisesta

17/00.04.02/2019

VATE § 44

Kainuun maakuntavalmistelun valmistelussa on tullut esille tarve maakunnallisista vaikuttamistoimielimistä.

Osallisuus koskettaa kaikkia Kainuun alueen asukkaita ja palveluita käyttäviä asiakkaita. On tärkeää varmistaa, että alueen asukkaiden kokemus ”tulla kuulluksi, kohdatuksi ja saada vaikuttaa” toteutuvat. Teemme yhdessä työtä sen eteen, että tulevaisuudessa entistä paremmin voidaan varmistaa asukasosallisuus, johon löytyy perustelut mm. perustuslaista (731/1999) ja kuntalaista 410/2015 22 §. Potilasta ja asiakasta koskevissa laissa, kuten laissa potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992), terveydenhuoltolaissa (1326/2010), sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) sekä laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000), osallisuus korostuu. Myös sosiaalihuollon erityislainsäädännössä on velvoitteita osallisuuden mahdollistamiseen. Kainuussa toimii maakunnallinen sote ja palveluiden kehittäminen asiakkaiden näkökulmista ja tarpeista tulee huomioida. Asiakasnäkökulma on vahvistava voimavara palveluiden kehittämisessä ja niiden toteuttamisessa. Ottamalla asiakkaat mukaan kehitystyöhön palveluista saadaan oikea-aikaisia, toimivia ja todellisiin tarpeisiin vastaavia. Palveluihin saadaan enemmän vaikuttavuutta, josta hyötyy asiakas, palvelun järjestäjä sekä tuottaja, ammattilaiset ja koko yhteiskunta.

Kainuun maakuntauudistuksen strategiaryhmän työn täydentämiseksi perustettu ja maakuntauudistuksen ohjausryhmän nimeämä osallisuus ja demokratian kehittämisen alatyöryhmä on valmistellut yhdessä edustajiensa sekä heidän taustajoukkojensa kanssa esityksen maakunnallisten vaikuttamistoimielinten perustamisesta.

Osallisuus ja demokratian kehittämisen alatyöryhmä esittää Kainuussa perustettaviksi tai jatkaviksi seuraavat vaikuttamistoimielimet:

- Maakunnallinen vammaisneuvosto
- Maakunnallinen vanhusneuvosto
- Maakunnallinen liikuntaneuvosto
- Järjestöasiainneuvottelukunta
- Maakunnallinen nuorisovaltuusto (maakuntahallitus nimennyt

jo vuonna 2013, jatkaa)

Maakunnallisia vaikuttamistoimielimiä tarvitaan, jotta voidaan vahvistaa ja varmistaa kuntien asukkaiden, järjestöjen ja osallisuusryhmien vaikuttamista maakunnan tasolla. Maakunnallisten vaikuttamistoimielinten kautta halutaan rakentaa vaikuttamiskanavat kuntatasolta maakuntatasolle ja vahvistaa näin kansalaisten äänen kuulumista maakuntatason asioiden ja palvelujen valmisteluun sekä maakuntatasolla tehtävien päätösten vaikutusten ennakoarviointiin. Perustettavat vaikuttamistoimielimet toimisivat myös tiedonvaihdon kanavana maakunnan suunnasta kuntiin päin.

Yksi vaikuttamistoimielinten toiminnan onnistumisen perusedellytyksistä on hyvien osallistumisen ja vaikuttamisen valmiuksien ja taitojen kehittäminen tiedon-, toiminnan-, suunnittelun- ja päätöksenteon eri osa-alueilla jo heti toiminnan käynnistämisen alkuvaiheessa. Koulutus ja valmennus osallisuudesta ovat yhtä tärkeitä myös alueen viranhaltijoille ja päättäjille.

Vaikuttamistoimielinten jäsenet nimetään Kainuun kuntien ja niiden vaikuttamistoimielinten, maakunnallisten järjestöjen ja muiden yhdistysten edustajista, Kainuun yrittäjien ja oppilaitosten edustajista, kokemusasiantuntijoista sekä kehittäjäasiakkaista. Mukana halutaan myös kuntien opetustoimen ja Kainuun soten edustajat riippuen vaikuttamistoimielimen kohderyhmästä ja tehtäväkentästä. Vaikuttamistoimielinten kokouksia, jalkautuvaan toimintaa ja erilaisia tilaisuuksia valmistelisi kussakin toimielimessä nimetty neljän taikka viiden (4-5) edustajan työryhmä tai työvaliokunta. Kokouksia olisi keskimäärin kahdesta neljään (2-4) krt/vuodessa. Maakunnallisten vaikuttamistoimielinten toiminnan koordinointi vaatii henkilöresurssin, joka hoitaa toimielinten sihteerin tehtävät ja valmistelee osaltaan toimielimissä käsiteltävät asiat. Maakunnallisten vaikuttamistoimielinten ”kotipesä” voidaan sijoittaa joko Kainuun liiton tai Kainuun soten organisaation alle. On varmistettava, että vaikuttamistoimielimet palvelevat molempia organisaatioita, niissä valmisteltavia maakunnan asukkaita ja palveluja sekä koko maakunnan tulevaisuutta koskevaa suunnittelu- ja kehittämistyötä. Vahvoja yhteistyötahoja ovat niin ikään Kainuun ELY-keskus, Kainuun TE-toimisto ja pelastustoimi.

Kainuun maakunta- ja sote-uudistuksen osallisuus ja demokratian kehittämisen -alatyöryhmän varsinaiset ja varajäsenet:

Taho	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Järjestö Kainuu 2.0 –hanke (MLL)	Johanna Saarivaara, Järjestö Kainuu 2.0 -hanke	Kaisu Leinonen, Kainuun Kehitysvammaisten tukipiiri ry

	Lea Torvinen, Kainuun Muistiyhdistys ry/ Muistiluotsi	Lauri Niiranen, Kainuun sosiaaliturvayhdistys ry
Kainuun järjestöfoorumi, Kainuun Nuotta ry	Veli-Matti Karppinen / Kainuun Nuotta ry Teemu Takalo, Kainuun liikunta	Seija Heikkinen, 4H-yhdistys Lasse Lyytikäinen
Vammaisneuvostot	Kaija Patronen	Jorma Hiltunen
Vanhusneuvostot	Mikko Pesonen	Arto Toivanen
Kainuun maakunnallinen nuorisovaltuusto, MaNu	Eetu Koski	Silja Inkamo
Kainuun ELY-Keskus/TE-toimisto	Outi Pitkänen	-
Kainuun sote	Marja-Liisa Ruokolainen	Arja Horto
Kainuun kunnat (Kainuun kuntajohtajat)	Heimo Keränen, Hyrynsalmi	Mika Kilpeläinen, Sotkamo
Henkilöstöjärjestöt	Sanna Karjalainen	Ari Tihinen, työsuojeluvaltuutettu
Kainuun Yrittäjät ry	Anu Tervonen	Miiariikka Tervonen
Keskusjärjestöt (SAK Kainuun paikallisjärjestö, AKAVA Kainuu, STTK Kainuun aluetoimikunta)	Jouni Lämpsä	Tiina Törrö
Kainuun maakuntauudistus, viestintäryhmä	Eeva Mäntymäki	Saara Pikkarainen
Kainuun liitto	Puheenjohtaja, Paula Karppinen	Sihteeri Kirsi K. Kyllönen
Kainuun maakuntauudistus	Minna Leinonen, Osallisuussuunnittelija	

Lisätietoja asiasta antaa osallisuus ja demokratian kehittämisen alatyöryhmän puheenjohtaja, aluekehityspäällikkö Paula Karppinen, paula.a.karppinen@kainuu.fi, puh. 044 7100867.

Valmistelujohtajan ehdotus:

Väliaikainen valmistelutoimielin keskustelee Kainuun maakunnallisten vaikuttamistoimielinten perustamisesta ja suosittaa maakunnallisten vaikuttamistoimielinten perustamista.

Väliaikainen valmistelutoimielin:

Kainuun liiton aluekehityspäällikkö Paula Karppinen esitteli asiaa.

Väliaikainen valmistelutoimielin keskusteli Kainuun maakunnallisten vaikuttamistoimielinten perustamisesta ja suositti maakunnallisten vaikuttamistoimielinten perustamista.

Väliaikainen valmistelutoimielin lähettää asian ohjausryhmälle tiedoksi. Kainuun sote, Kainuun liitto ja kunnat veloitetaan tekemään jatkovalmistelua keskenään.

Paula Karppinen poistui kokouksesta klo 14:50, eikä osallistunut päätöksentekoon.

Janne Heikkinen poistui kokouksesta klo 14:22 tämän pykälän aikana, eikä osallistunut päätöksentekoon.

Esa Ahonen poistui kokouksesta klo 14:27 tämän pykälän aikana, eikä osallistunut päätöksentekoon.